

do roku 1500 n. l.

1500 až 1650 n. l.

1650 až 1800 n. l.

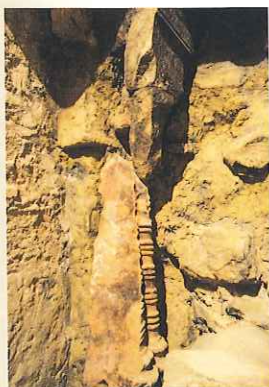
1800 až 1914 n. l.

Od roku 1914 do současnosti

Pohled na město Teplice, ležící v širokém údolí pod Českým středohořím, se otevře poutníku sestupujícímu od severu z hradby Krušných hor. Název Teplice, odvozený od „teplý“, dalí místu s hojným výskytem teplých pramenů obyvatelé slovanského původu, kteří krajinu osídlili postupně od úrodného povodí řeky Bíliny v 6.- 8. století. K slovanskému osídlení se váže také pověst o objevení prame-

Jedna z římských mincí, které byly nalezeny roku 1879 v Pravičdle.

Archeologický výzkum odkryl např. sloupek v kapitulní síni kláštera.

nů pasáčkem hledajícím zatoulaného vepřka, který mu spadl do jednoho z pramenů. Báji napsal, či starší nedochovaný záznam citoval, Václav Hájek z Libočan v Kronice české, vydané v Praze roku 1541. Ve vylíčení uvedl rok 762, kdy se mělo objevení odehrát. Tolik k pověsti.

Svůj domov však zde nacházeli lidé už od pradávna. Archeologické nálezy dokládají osídlení 40 až 10 tisíc let př.n.l., malé osady před 7 tisíci lety, nálezy z doby bronzové před 2000 lety př. n. l. Hroby s předměty z bronzu a železa a nálezy keramiky jsou svědky života Keltů v prostoru dneš-

ních Teplic. Keltské mince s vyobrazením kance a koně svědčí o užívání léčivých pramenů. Obětovat bohům vod dokládají i nálezy římských mincí z počátku letopočtu, kdy místem procházely karavany kupců po pradávné cestě k horám a putování neustávala ani v čase bojů germánských kmenů. V době stěhování národů, kdy přišli do české kotliny Slované, se na Teplickou a Duchcovsku usadili Lemuzi, snad to bylo v 8. století. Lemuzské území bylo připojeno k přemyslovskému knížectví ke konci 9. století. Hradiště v Bílině, v Chlumci a Zabrušanech chránily tuto pohraniční oblast a důležité obchodní stezky přes Krušné hory (solná nebo srbská). Na území města bylo více osad, z nichž jedna již nesla jméno Teplice. První písemná zmínka týkající se Teplicka je z roku 1057. Na

Lebka české královny Judity.

důležitě komunikaci mezi Saskem a Prahou ležící osada s využíváním léčivých pramenů byla zvolena českou královnou Juditou Duryňskou k založení klášte-

ra benediktýnek v letech 1158 až 1164. Na ostrožně, pod níž vytékaly teplé prameny, byly postaveny kamenné budovy ženského kláštera a bazilika zasvěcená sv. Janu Křtiteli, kde první česká královna našla nepochybně místo posledního spočinutí na dobu osmí set let. Ve století 13. se rozrůstala tržní osada v město směrem na západ a sever ve tvaru obdélníku. Osídlení napomohl příliv německých kolonistů. Město mělo právo mílové, trhu na sv. Jana a právo várečné. Spravovalo ho 12 konšelů, každý z nich sloužil jeden měsíc jako purkmistr; soudní moc vykonával rychtář. Město bylo domovem Čechů, Němců a asi od 14. st. Židů. Pomístní jména měla i ve středověku českou podobu. Význam pojmu „lázně u sv. Jana“ rostl. Snad vlivem oltářníka Jana z Třebenic, hu-

Bronzový kotlík ukrýval poklad Keltů v Obřím prameni.

Detail z kapitulní síně teplického kláštera

sitského přivřezence přijaly benediktýnky „čtyři artikule“. V českých Teplících bylo přivřezenců husitství mnohem více, než v okolních městech. Město ani klášter neutrpěly roku 1426, kdy šiky táboritů procházely Teplícemi k Ústí. Klášter však vyplenilo vojsko Míšňanů. Řeholnice se uchýlily na hrad Střekov a roku 1435 do mateřského kláštera sv. Jiří v Praze. Teplickou ovládl vojenskými i diplomatickými schopnostmi obdařený husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic. Po jeho smrti (asi roku 1462) připadlo teplické panství opět královské koruně a král Jiří z Poděbrad je dal připsat své choti královně Johance z Rožmitálu. Jejímu správci Janu Ilburku z Vřesovic dal právo vystavět na Doubravské hoře hrad.

Pohled do románské kapitulní síně.

do roku 1500 n. l.
1500 až 1650 n. l.
1650 až 1800 n. l.
1800 až 1914 n. l.

Od roku 1914 do současnosti